

NEAPIBRĖŽIAMIEJI LAIKO PRIEVEIKSMIAI
KAŽKADA IR *KADA NORS*:
REIŠMĖS SANTYKIS IR VARTOSENĄ

Santrauka

Straipsnyje aptariamas *kažkada* vartosenos poslinkis nuo tradicinio modelio, skirto nusakyti neapibrėžtu praeities momentu vykusio faktyvaus (specifiško) veiksmo laikui, link mažiau įprasto modelio, kai *kažkada* pasirenkamas nusakyti ateityje galimai vyksiančiam (irealiam, nspecifiškam) veiksmo laikui, tradiciškai apibūdinamam prieveiksmiu *kada nors*. Remiantis Martino Haspelmatho (1997) atliktais tipologiniais neapibrėžiamųjų įvardžių, apimančių ir įvardinės kilmės prieveiksmius, implikacinių universalijų tyrimais ieškoma šio poslinkio paaiškinimo ir prognozuojama tolimesnė *kažkada* vartosenos slinktis. *Kažkada* vartojimo modelių analizė pagrįsta dviejų tekstynų – *Dabartinės lietuvių kalbos tekstyno* ir *Sakytinės lietuvių kalbos tekstyno* – teikiamais duomenimis.

ESMINIAI ŽODŽIAI: neapibrėžiamieji laiko prieveiksmiai, įvardiniai prieveiksmiai arba įvardis kaip proforma, adverbialai, neapibrėžtumo rodiklis.

JŪRATĖ PAJĖDIENĖ

Lietuvių kalbos institutas

Petro Vileišio g. 5, 10308 Vilnius

jurate.pajediene@lki.lt